ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **P. Č.**, proti žalovanému **Městskému soudu v Praze**, se sídlem Praha 1, Hybernská 18, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 10. 2013, č. j. 30 A 6/2012 - 110,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného Městského soudu v Praze. Žalobce se na žalovaného obrátil s žádostí o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kolik uskladněných obálek z počtu 21 500 ks bylo opatřeno dispozicí *„doporučeně“* a kolik dispozicemi *„doporučeně do vlastních rukou neukládat“*; odpověď podanou žalovaným přitom vyhodnotil jako neúplnou.

Usnesením ze dne 17. 10. 2013, č. j. 30 A 6/2012 - 110 (dále jen „napadené usnesení“), krajský soud řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném ke dni podání žaloby, tj. k 1. 6. 2011 (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť žalobce ve stanovené lhůtě nezaplatil soudní poplatek. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud uvedl, že žalobce byl k zaplacení soudních poplatku, resp. k prokázání důvodů pro žádané osvobození, vyzván

již 6. 9. 2011 a opětovně 9. 2. 2012. Jelikož požadované skutečnosti nedoložil, usnesením ze dne 10. 4. 2012, č. j. 30 A 6/2012 - 38, mu osvobození přiznáno nebylo, což potvrdil také Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 7. 8. 2012, č. j. 4 Ans 5/2012 - 14. Po několika dalších marných výzvách k uhrazení soudního poplatku, resp. k prokázání osobních, majetkových a výdělkových poměrů krajský soud dne 8. 2. 2013 usnesením č. j. 30 A 6/2012 - 74, řízení zastavil, avšak Nejvyšší správní soud na podkladě kasační stížnosti žalobce toto usnesení svým rozsudkem ze dne 21. 3. 2013, č. j. 4 Ans 5/2013 - 11, zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení. Dne 20. 9. 2013 došla krajskému soudu žádost žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku *„o několik měsíců“*; krajský soud žalobci k zaplacení poplatku stanovil lhůtu pouze týdenní, v níž poplatek opět zaplacen nebyl, ač byl žalobce řádně poučen o procesních následcích. Lhůta k zaplacení soudního poplatku tak marně uplynula dne 14. 10. 2013, přičemž poplatek nebyl zaplacen ani posléze do vydání usnesení o zastavení řízení.

Proti tomuto usnesení brojí nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) podáním, které je podle svého obsahu kasační stížností. V ní explicitně neodkázal na konkrétní zákonem předpokládaný stížnostní důvod. Z povahy napadeného rozhodnutí je nicméně zřejmé, že je namítán důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Jak vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti, v podobě nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z http://www.nssoud.cz).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že lhůta stanovená krajským soudem nesla znaky libovůle a nebyla přiměřená, odůvodněná a *„soudná“*. Princip ekonomičnosti procesu si žádá, aby soudcovská lhůta nebyla opakovaně prodlužována, na čemž nic nemění skutečnost, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek již na počátku řízení, neboť lze očekávat, že jakožto nemajetná osoba, jíž není *„na počkání a bez právních následků“* poskytována půjčka, požádá o osvobození od poplatkové povinnosti. Stěžovatel s poukazem na rozhodnutí vydané pod sp. zn. 4 As 88/2012 a 3 As 34/2013 uvádí, že obdobně koncipovaná čestná prohlášení (jakkoli nejsou schopna majetkové poměry účastníka řízení komplexně popsat) byla v těchto případech posouzena jako dostačující, a v této souvislosti upozorňuje na řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu evidované pod sp. zn. 3 As 125/2012, a namítá, že judikatura Nejvyššího správního soudu není konzistentní a krajský soud této skutečnosti využívá k *„vágním úsudkům“*. Nadto krajský soud stěžovatele nesprávně poučil o opravném prostředku, protože kasační stížnost není přípustná proti usnesení, kterým se pouze upravuje vedení řízení. V závěru své kasační stížnosti napadá stěžovatel průtahy v řízení před krajským soudem; poukazuje na nehospodárné nakládání s finančními prostředky na doručování písemností (jako důsledku *„soustavné absence na princip koncentrace řízení“*), na skutečnost, že soudní spis obsahuje přes sto listin, a přesto řízení dosud nevyústilo ve vydání meritorního rozhodnutí, a konečně na to, že *„rozsudek“* obdržel až v červnu, nikoli před dvěma roky.

Stěžovatel závěrem namítá i to, že mu krajský soud zamlčuje stanoviska žalovaného k žalobě, ale přitom mu doručuje usnesení, která se ho netýkají.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Konstatuje, že je podána včas a že jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, což explicitně vyplývá z dikce § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto je nesprávný stěžovatelův názor o nepřípustnosti kasační stížnosti a potažmo o nesprávném poučení ze strany krajského soudu.

Ze soudního spisu nicméně zjevně vyplývá absence dvou podmínek řízení. Především nebyl zaplacen soudní poplatek za kasační řízení [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona o soudních poplatcích a Položka 14a) bod 2 písm. a) Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu jmenovaného zákona] a stěžovatel též není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Zdejší soud nicméně na těchto náležitostech pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37).

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Namítá-li stěžovatel, že stanovená týdenní lhůta k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Předně je třeba zdůraznit, že se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu byl splatný dnem jejího podání (1. 6. 2011). Pokud stěžovatel poplatek při podání žaloby neuhradil, byl soud povinen vyzvat ho ke splnění této povinnosti v náhradní lhůtě; v jejím rámci má účastník ještě možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit. Sedmidenní lhůta, určená pro dodatečné splnění poplatkové povinnosti, není natolik krátká, aby v ní stěžovatel nemohl podat žádost o osvobození od soudního poplatku, což také opakovaně a neúspěšně učinil (viz usnesení ze dne 8. 1. 2013, sp. zn. 30 A 6/2012, jímž krajský soud stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal; kasační stížnost proti tomuto usnesení byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 3 As 37/2013 - 16).

Je třeba rovněž poukázat na to, že stěžovatel měl v daném případě k zaplacení soudního poplatku za žalobu fakticky lhůtu téměř jeden měsíc, neboť dodatečnou výzvu ze dne 27. 9. 2013, č. j. 30 A 6/2012 - 105, převzal dne 7. 10. 2013 a usnesení o zastavení řízení mu bylo doručeno až dne 31. 10. 2013. Zaplatit soudní poplatek tak stěžovatel mohl právě ještě dne 31. 10. 2013; nadto platí, že pokud účastník řízení doručí krajskému soudu žádost o osvobození od soudních poplatků nejpozději ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, musí soud usnesení o

zastavení řízení zrušit (k tomu viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, publikovaný pod č. 2410/2011 Sb. NSS).

Bez ohledu na výše uvedené je však třeba trvat na tom, že poplatková povinnost vznikla již s podáním žaloby. Stěžovatel proto měl na zaplacení soudního poplatku, resp. k podání žádosti o osvobození od soudních poplatků celkově více než dva roky. Lhůta není nepřiměřeně krátká ani v důsledku toho, že stěžovatel disponoval pouze malými finančními prostředky, resp. že si s ohledem na své majetkové poměry nemohl vzít úvěr či půjčku, jak připomíná v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud nevidí rozumný důvod k tomu, aby méně majetným žalobcům byly obecně ukládány delší lhůty k zaplacení soudního poplatku, než žalobcům majetnějším. Ani z kasační stížnosti ostatně nevyplývá, že by delší lhůta pro zaplacení soudního poplatku mohla něco změnit na stěžovatelově schopnosti soudní poplatek zaplatit. Nelze se tedy se stěžovatelem ztotožnit, že by lhůta mu poskytnutá byla příliš krátká, ani že by krajský soud zastavil řízení o stěžovatelově žalobě předčasně.

Výtky stěžovatele, že krajský soud považuje judikaturu Nejvyššího správního soudu za nekonzistentní, že je soudní spis příliš obsáhlý a doba rozhodování krajského soudu nepřiměřeně dlouhá, stejně jako odkazy na neexistující řízení před rozšířeným senátem zdejšího soudu (*„3 As 125/12“*) či výhrady k nehospodárnému počínání krajského soudu, které by dle názoru stěžovatele mělo být sankcionováno odebráním *„deseti procent z funkčních požitků“* jeho soudců, nejsou vůbec způsobilé k tomu, aby byly jakkoliv samostatně posouzeny. Dlužno však dodat, že k namítaným průtahům v řízení a k údajně nehospodárnému postupu krajského soudu tak, jak ho stěžovatel vnímá, přispěl sám svými četnými obstrukčními procesními kroky.

Prakticky totéž lze říci o obecně koncipovaných námitkách, které se týkají důvodů pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků (zejména výhrady proti neschopnosti *„čestného prohlášení přezkoumat celkové (...) poměry“* žadatele či připomínky, že v jiných věcech bylo obdobně koncipované *„čestné prohlášení“* soudem akceptováno), či o námitkách vůči procesnímu postupu krajského soudu vůči stěžovateli v této nebo jiné věci (např. *„zamlčení“* repliky druhého účastníka řízení). Nejvyšší správní soud v řízení o této kasační stížnosti nemohl tyto námitky věcně posoudit, neboť na podkladě stížnostního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. zkoumá pouze to, zda má či nemá být v tomto (nikoli jiném) soudním řízení pokračováno. Předmětem tohoto kasačního řízení tak není a nemůže být otázka, zda má být účastník řízení osvobozen od soudních poplatků, neboť tu řešil krajský soud v jiném usnesení, proti němuž se mohl stěžovatel bránit kasační stížností, což také učinil (viz shora citované usnesení krajského soudu ze dne 10. 4. 2012, č. j. 30 A 6/2012 - 38; kasační stížnost proti tomuto usnesení byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 4 Ans 5/2012 - 14). Nejvyšší správní soud považuje nicméně za vhodné v této souvislosti alespoň stručně odkázat např. na své rozsudky ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 – 91, a ze dne 18. 12. 2012, č. j. 7 As 103/2012 - 20, v nichž konstatoval, že uplatňuje-li stěžovatel svá práva zjevně šikanózním způsobem, svévolně a účelově, soudí se nikoli pro nalezení meritorního řešení svého sporu, ale pro samotné vedení sporu, nelze mu přiznat osvobození od soudních poplatků ani s ohledem na jeho nepříznivé sociální poměry. I kdyby navíc skutečně ze strany krajského soudu došlo k *„zamlčení“* stanoviska protistrany v tomto, nikoli jiném

soudním řízení, které stěžovatel před krajským soudem vede (což není s ohledem na formulaci použitou v kasační stížnosti zcela jasné), stěží by tato skutečnost mohla mít vliv na zákonnost napadeného usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

S ohledem na shora uvedené lze tedy uzavřít, že krajský soud nepochybil, pokud řízení o žalobě stěžovatele zastavil. Stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a byla mu stanovena přiměřená lhůta k jeho zaplacení; během této náhradní lhůty ovšem soudní poplatek nezaplatil a neučinil tak ani později, do doby, kdy bylo vydáno usnesení o zastavení řízení. Na základě všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel byl v dané věci neúspěšný; právo na náhradu nákladů řízení mu proto nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2013

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu